

2023-07-14 Nr. NV-1776

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-714, TAIS-23-7572(2)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2018 M. LIEPOS 18 D. NUTARIMO NR. 697 „DĖL ŠEŠĖLINĖS EKONOMIKOS MAŽINIMO KOORDINAVIMO KOMISIJOS SUDARYMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO (toliau – Projektas)		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	Pasirenkama ☐ Taip ☐ Ne Priėmimo Terminas Data iš kalendoriaus	Finansų ministerija	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta <i>Data iš kalendoriaus</i>	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Grąžinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Projektu sprendžiamas klausimas dėl duomenų analizės, siekiant mažinti neapskaitytą (šešėlinę) ekonomiką nacionaliniu mastu, valdysenos mechanizmo sukūrimo, šių duomenų analizės subjektų nustatymo ir tarpinstitucinės atsakomybės pasiskirstymo.

Projekto tikslas – plačiau ir efektyviau naudoti valstybės administracinius duomenis, apjungtus skirtingose valstybės institucijose neapskaitytos ekonomikos stebėsenai vykdyti, priežastingumui nustatyti ir remiantis šia analize, siūlyti priemones, kurios prisidėtų prie šios neteisėtos veiklos reiškinių visuomenėje mažinimo.

Projektu įgyvendinama:

- Valstybės kontrolės 2019 m. rugsėjo 17 d. valstybinio audito ataskaitoje Nr. VA-6 „Išmanioji mokesčių administravimo sistema“ pateikta rekomendacija priimti spendimus dėl duomenų analitikos potencialo išnaudojimo šešėlinei ekonomikai mažinti nacionaliniu mastu modelio;
- Aštuonioliktosios Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 10.3.8 papunktį, kuriame numatyta priimti Vyriausybės sprendimą dėl Duomenų analizės ir kompetencijų centro veiklos ir duomenų analitikos šešėlinei ekonomikai mažinti nacionaliniu mastu modelio;
- 2022 m. lapkričio 21 d. Šešėlinės ekonomikos mažinimo koordinavimo komisijos (toliau – Komisija) pasitarime priimtas sprendimas pavesti Finansų ministerijai inicijuoti Vyriausybės nutarimo, kuriuo pavedama Valstybės duomenų agentūrai koordinuoti ir vykdyti oficialiai neapskaitytos (šešėlinės) ekonomikos analitikos centro veiklas, jas įtraukiant į Valstybės duomenų valdysenos darbų programą, priėmimą.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Projektu siūlomos tikslinės priemonės, siekiant nacionaliniu mastu išnaudoti institucijų kompetencijas ir gebėjimus analizuoti ir vertinti duomenis, susijusius su šešėline ekonomika bei nustatyti konkrečius subjektus, atliksiančius neapskaitytos (šešėlinės) ekonomikos duomenų analizę, taip pat darbų, susijusių su valstybės institucijoms ir įstaigoms teikiant duomenis apie neapskaitytą (šešėlinę) ekonomiką, tarpinstitucinį koordinavimą:

- Valstybės duomenų agentūrai kartu su Valstybine mokesčių inspekcija pavedama nacionaliniu mastu atlikti duomenų, susijusių su neapskaitytos ekonomika ir jos tendencijomis, analizę;
- Valstybės duomenų agentūrai pavedama koordinuoti valstybės institucijų ir įstaigų darbų, susijusių su neapskaitytos (šešėlinės) ekonomikos duomenų analizę, atlikimą;
- Darbai, susiję su neapskaitytos (šešėlinės) ekonomikos duomenų analitika, būtų įtraukti į Valstybės duomenų valdysenos programą, kurią Valstybės duomenų agentūra rengia ir teikia finansų ministrui tvirtinti, atsižvelgiant į Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1 punktą.
- Valstybės duomenų valdysenos programoje nustatytiems darbams, skirtiems neapskaitytai (šešėlinei)

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

ekonomikai atlikti Valstybės duomenų agentūra kiekvienais metais tvirtintų veiksmų planą, suderintą su Komisija;

- Siūloma nustatyti, kad Komisija nagrinėtų Valstybės duomenų agentūros, kitų valstybės institucijų ir įstaigų siūlymus dėl neapskaitytos (šešėlinės) ekonomikos analizės darbų prioritetinių krypčių, poreikio, apimties, šiems analizės darbams atlikti reikalingų išteklių ir teikia dėl to išvadas bei pasiūlymus Vyriausybei, Valstybės duomenų agentūrai, kitoms valstybės institucijoms ir įstaigoms.

- Projektu atliekami ir kiti techninio redakcinio pobūdžio pakeitimai, susiję su institucijų pavadinimų patikslinimu (Lietuvos statistikos departamento pavadinimas keičiamas į Lietuvos duomenų agentūros pavadinimą).

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Siūloma, kad Projektas įsigaliotų nuo 2024 m. sausio 1 d.

STEBĖSENA

Projekto nuostatomis stebėsenos procedūros netikslingos. Patvirtinus Projektą, duomenys apie neapskaitytos (šešėlinės) ekonomikos mastą, tendencijas nacionaliniu mastu kompleksiskai bus analizuojamos Valstybės duomenų agentūros, Valstybinės mokesčių inspekcijos ir kitų institucijų, įstaigų analitikų pajėgumais, o pagal šios analizės rezultatus bus rengiamos ar tikslinamos vykdomos priemonės neapskaitytos (šešėlinės) ekonomikos masto mažinimui.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Projekto derinimo procese dalyvavo Aplinkos ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Susisiekimo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Žemės ūkio ministerija, Generalinė prokuratūra, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Nacionalinė teismų administracija, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Valstybės duomenų agentūra, Valstybinė mokesčių inspekcija, Muitinės departamentas ir visuomene.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Aplinkos ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Susisiekimo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Žemės ūkio ministerija, Generalinė prokuratūra, Nacionalinė teismų administracija, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Valstybinė mokesčių inspekcija, Muitinės departamentas pastabų ir pasiūlymų dėl Projekto neturėjo.

Su Teisingumo ministerija ir Valstybės duomenų agentūra Projektas suderintas darbo tvarka.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabos ir pasiūlymai pateikti 2023 m. liepos 10 d. išvadoje Nr. NV-1713.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

- Komisija vykdo tarpinstitucinę šešėlinės ekonomikos mažinimo koordinavimo bei institucijų, įstaigų ar asmenų siūlymų, mažinančių šešėlinę ekonomiką, šešėlinės ekonomikos mažinimo priemonių vykdymo pažangos vertinimo, veiklas. *Atsižvelgiant į tai, siūlytina tikslinti Projekto 4.3 p. ir numatyti, kad Komisija vertintų (o ne nagrinėtų) Valstybinės duomenų agentūros, kitų valstybės institucijų, įstaigų siūlymus, išnagrinėtų ir suderintus su Finansų ministerija dėl neapskaitytos (šešėlinės ekonomikos) analizės darbų prioritetinių krypčių, poreikio, apimties, šiems darbams atlikti reikalingų išteklių ir teiktų pasiūlymus Vyriausybei.*

- Darbo tvarka aptarus Projekto nuostatas su Projekto rengėjais, Valstybine duomenų agentūra ir Valstybine mokesčių inspekcija, Projektą reikalinga papildyti Valstybinės duomenų agentūros darbu *(kasmet iki einamųjų metų spalio 1 d. pagal suderintą struktūrą ir apimtį parengti ir pateikti Valstybinei mokesčių inspekcijai statistinę informaciją, skirtą pridėtinės vertės mokesčio atotrūkiui vertinti pagal Europos Komisijos naudojamą metodiką),* reikalingu efektyviau atlikti šešėlinės ekonomikos duomenų analizę nacionaliniu mastu.

- Projekto rengėjams siūlytina įvertinti Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus Projektui.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Artūras Norkevičius

Viešojo valdymo grupė Viešojo valdymo grupės vyresnysis patarėjas, vyresnysis patarėjas